

קול קורא לחוקרים להגיש הצעות עבור מחקר בנושא- עמדות של סטודנטים יהודים וערבים אלה ביחס לאלה, באקדמיה הישראלית.

הצורך:

יוזמות אברהם מבקשת לבחון את השפעת הלימודים והשהות במרחב האקדמי על עמדות של צעירים, יהודים וערבים, בישראל.

העמדות של צעירים בישראל יהודים וערבים, אלה כלפי אלה, נבחנו במספר מחקרים ואינם מבשרים טובות. קובעי מדיניות המתבוננים כיום על השסעים בחברה הישראלית מבקשים לאתר מנופים שיוכלו לחולל שינוי ולהשפיע לחיוב על היחסים בין יהודים וערבים בישראל.

הקמפוסים האקדמיים הוצגו כבר בעבר כאתרים פוטנציאליים לשינוי זה. אבל כיום חסרה תמונה ברורה ומפורטת דיה שתאפשר ללמוד באיזה אופן משפיע השהות המשותפת בקמפוסים על מידת הקרבה בין הקבוצות? באיזה אופן היא משפיעה על המוכנות למגע בין הקבוצות? על עמדות ביחס לשוויון? על נכונות לחלוק משאבים?

המחקר על יחסים בין סטודנטים יהודים וערבים:

המחקרים שנערכו בעשור הקודם והמוכרים לנו, העוסקים ביחסי סטודנטים מעלה כי המפגש בין סטודנטים יהודים לערבים באקדמיה בישראל אינו מממש את הפוטנציאל הטמון בו כמרחב משותף. באופן כללי המחקר מעלה כי המפגש בין הסטודנטים, גם אם הוא חיובי הוא לרב נקודתי ומתרחש סביב צורך לימודי, או לחילופין אקראי ומתרחש במרחבים המשותפים, ולא הופך לאישי ומתמשך, כך שנשמרת מידה של עוינות בין הקבוצות (בויםל, זאבי ותותרי, 2009; הנדן, 2009, הרץ לזרוביץ ואחרים, 2010, חמיסה, דאס, עלי ומעין, 2016).

המחקרים שנערכו עד היום שבחנו יחסים בין סטודנטים יהודים וערבים בקמפוסים הינם מחקרים נקודתיים שנערכו בכל פעם בקמפוס אחד או במספר מצומצם של מוסדות. מחקרים אלה מאפשרים להבין את היחסים בתוך קונטקסט מוסדי ספציפי אך אינם מאפשרים ולעשות מיפוי מרובה משתנים להבנת דינמיקת היחסים בין הקבוצות, לערוך השוואה בין מוסדות, ולהסיק מהם מסקנות נרחבות שיאפשרו בחינה של תהליכי התערבות.

מטרת המחקר:

לבחון את ההבדל בין עמדות של צעירים לפני כניסה לאקדמיה אחד כלפי השני לעומת העמדות לאחר הלימודים האקדמיים. המחקר יבקש להבין מה הם הגורמים שמשפיעים על עמדות בקרב סטודנטים יהודים וערבים בישראל, אלו כלפי אלו בכלל המוסדות בישראל, תוך התייחסות לשתי השאלות הבאות:

1. אילו עמדות בין קבוצתיות משתנות בשל הלימודים במוסד האקדמי ובאיזה אופן הן משתנות ביחס לסוגיות כמו אמפטיה, מידת הקרבה בין הקבוצות, מוכנות למגע בין הקבוצות, עמדות ביחס לשוויון, נכונות לחלוק משאבים ועוד. נבקש להבין את העמדות בין שתי הקבוצות מתוך קונטקסט של זיקה למדינה, מידת תחושת הקבוצתיות/לאומיות, תפיסות של אזרחות.

2. למפות את מירב המשתנים המשפיעים על שינוי העמדות כגון: השתתפות בתכניות התערבות שונות, גודל המוסד, מיקומו, סוג התואר והתכנית, אופן ההשקעה ביחסים במוסד/בחוץ, רקע וחתך של הסטודנטים הלומדים במוסד ועוד.

מתודולוגיה:

המחקר יבחן עמדות של מועמדים לתואר ראשון לפני כניסתם למוסד, ועמדות בקרב סטודנטים שסיימו שלוש שנות לימוד/תכנית תואר ראשון.

מדגם הסטודנטים יכלול סטודנטים יהודים וערבים מכלל המוסדות ברחבי הארץ, הן מכללות ואוניברסיטאות, הלומדים בפקולטות שונות (מדעי החברה, רוח, רפואה ומדעים מדויקים). בכל מקרה הסטודנטים במדגם ייצגו את כלל הסטודנטים בישראל בכלל המוסדות. המדגם יתחלק ליהודים וערבים.

משך המחקר לא יאפשר ליווי של סטודנטים כנבדקים שנבחנו לפני ואחרי התואר. על כן יש לבנות שתי קבוצות מדגם זהות באופיין של סטודנטים **שונים** בשתי נקודות זמן: לפני כניסה למוסד ומיד עם סיום התואר.

המחקר יכול לעשות שימוש בכלים כמותניים ואיכותניים במשולב.

מבנה הדוח הסופי: הדוח יתחלק לשלושה מרכיבים: סקירה ספרותית, ממצאי המחקר וניתוח של הממצאים. לוחות הזמנים ימסרו למבצעי המחקר.

רשאים להגיש הצעות לביצוע המחקר: חוקרות/ים שהינם מרצים בכירים ממוסדות מחקר. המחקר ינוהל על ידי שני חוקרים לפחות, המייצגים את שתי קבוצות הלאום. לפחות אחד החוקרים יהיה מרצה בכיר.

לוחות זמנים: תחילת הפרוייקט- יוני 2019. סיום הפרוייקט: 01/12/20.

תקציב: 90,000 ₪.

שותפים: קרן רוטשילד.

הפרסום ושימוש בנתונים לטובת פרסום אקדמי: פרסום דוח המחקר יופץ על ידי יוזמות אברהם. ניתן יהיה לכתוב מאמרים תוך שימוש בנתוני המחקר, תוך מתן קרדיט ליוזמות אברהם.
ההצעות:

הצעות יש להגיש עד לתאריך 15/6/19 לידי יעל מעין yael@abrahaminitiatives.org.il

ההצעות צריכות לכלול:

1. שם החוקרות/ים ודיסיפלינת המחקר.
2. CV של החוקרות/ים.
3. שם מוסד המחקר של החוקרות/ים.
4. רקע תיאורטי קצר (עד שני עמודים) להסבר הגישה המחקרית והאופן שבו היא מתייחסת לשאלות המחקר שהציב ארגון "יוזמות אברהם".
5. תיאור המערך המחקרי